

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/295/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613203077
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2613203077.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s. r. o., so sídlom Praha 3, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Česká republika, zastúpenej splnomocnencom: Fridrich Paľko, s. r. o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanému: D. L., bytom F. XXXX/XX, o plnenie zo zmenky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica z 11. marca 2014, č. k. 11C/94/2013 - 68, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom zamietol súd prvého stupňa žalobu žalobcu a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanému nepriznal právo na ich náhradu.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žaloba bola podaná žalobcom na predtlačenom formulári podľa bodu 4.4.2. Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie), ku ktorému priložil zmenku. Žalovaný nepodal podľa čl. 5 ods. 2 a 3 cit. Nariadenia na tlačive „C“ vyjadrenie a nežiadal ani nariadiť vo veci pojednávanie. Na pojednávaní, ktoré okresný súd vo veci nariadil sa účastníci nezúčastnili. Prvostupňový súd zistil, že zmenka, ktorá bola priložená k žalobe bola vystavená žalovaným v prospech spoločnosti Pohotovosť s.r.o.. Táto spoločnosť ju následne indosovala na žalobcu ako zahraničnú právnickú osobu. Prvostupňový súd skúmal platnosť zmenky vystavenej žalovaným z pohľadu jej splatnosti, pričom dospel k záveru, že sa jedná o vlastnú zmenku, ktorá má uvedené dve možnosti splatnosti. Na zmenke je uvedené „zaplatím za túto zmenku pri predložení“, čo vyjadruje splatnosť na nahliadnutie a následne má uvedenú splatnosť „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, kde je uvedená splatnosť na určitý čas. Uviedol, že takýto údaj, a to aj s poukazom na § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. nie je možné považovať za predĺženie lehoty. Z dôvodu, že sú na zmenke dva rôzne údaje o splatnosti, je zmenka podľa § 33 ods. 2 zák. č. 191/1950 Zb. neplatná. (rozhodnutie NS SR 1 Obdo 59/2010), preto žalobu žalobcu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že vo veci úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože tento si ich neuplatnil a zo spisu nevyplýva, že by mu nejaké vznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní tvrdil, že rozhodnutie okresného súdu je prekvapivým rozhodnutím, čo spôsobuje odňatie možnosti konať pred súdom, pretože žalovaný nárok nepoprel, napriek tomu súd žalobu zamietol. Nesúhlasil s právnym názorom súdu, že zmenka nie je platná pre neurčitý údaj splatnosti, pretože údaj uvedený na nej „pri predložení“ je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri zmenke splatnej na videnie. V tejto súvislosti poukázal na čl. I § 33 zák. č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový (ZZŠ). V zmenke je tiež uvedené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, čo znamená, že zmenka má byť predložená počas obdobia 4 rokov od vystavenia, a teda údaj na zmenke vymedzuje časový úsek odkedy - od vystavenia, dokedy - uplynutím 4 rokov od vystavenia má byť zmenka predložená na platenie, čo korešponduje s čl. I § 34, ods.1 ZZŠ. Poukázal na gramatický a logický výklad pojmu „zaplatím za túto zmenku pri

predložení“, ktorý údaj určuje zročnosť zmenky, t.j. podľa neho zmenku charakterizujeme podľa toho, o aký typ zmenky z hľadiska zročnosti ide (v tomto prípade vista zmenka). Druhý údaj na zmenke „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie. Záverom uviedol, že rozhodnutie najvyššieho súdu SR 1 Obdo 59/2010 zo dňa 26.01.2011, na ktoré prvostupňový súd odkazuje rieši inú situáciu, a to, že na listine boli uvedené dva rozdielne údaje splatnosti, a to splatné „na videnie“, t.j. šlo by o vista zmenku a zároveň „splatná do 2 rokov od vystavenia“, t.j. šlo by o datozmenku. V takomto prípade by bolo pravdivé tvrdenie, že na takejto listine ide o vnútorný rozpor a že zmenka je neplatná. V prejednávanej veci sa však o takúto situáciu nejedná, pretože údaj splatnosti „na videnie“ doplnený o údaj „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nie je ďalším údajom splatnosti v zmysle čl. I § 33 ods.1 ZZŠ, ale ide o údaj predĺženia lehoty na predloženie zmenky na platenie v zmysle čl. I § 34 ods.1 ZZŠ. Nie je preto daná žiadna postupná splatnosť tak, ako to prvostupňový súd v odôvodnení uviedol, preto jeho záver nie je správny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol preto napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná mu právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalovaný vystavil blankozmenku, ktorú ako vystaviteľ riadne podpísal. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy a záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOŠŤ s.r.o. sumu, ktorú táto spoločnosť doplnila do zmenky. Splatnosť bola dohodnutá údajom „Bez protestu“ a s údajom „Na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s.r.o. indosovala zmenku na žalobcu, ktorý je zahraničnou právnickou osobou bez uvedenia dátumu. Žalovaný na zmenku žalobcovi nezaplatil žiadnu sumu, preto si žalobca uplatnil voči nemu nielen zaplatenie zmenkovej sumy, vrátane zmluvne dohodnutého úroku 0,25% zo zmenkovej sumy, ale aj zákonný 6% úrok a zmenkovú odmenu. Po doručení žaloby žalobcu na tlačive „A“ spolu s tlačivom „C“ žalovanému sa tento nevyjadril a nenavrhol ani nariadiť vo veci pojednávanie. Prvostupňový súd považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie, na ktoré sa žalobca a ani žalovaný nedostavili.

Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok. Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky. Podľa čl. 5 ods.3 Nariadenia žalovaný odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď. Podľa čl. 7 ods.1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede žalovaného alebo žalobcu v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo: a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky; b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania. Podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke. Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 75 zák. č. 191/1950 Sb., Zákon zmenkový a šekový vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; 3. údaj zročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky; 7. podpis vystaviteľa. Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom). Podľa čl. I, § 33 ods. 1 cit. zák. zmenku možno vystaviť: na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dате vystavenia, na určitý deň. Podľa ods. 2 cit. ust. zmenky s iným časom zročnosti alebo s postupnou zročnosťou sú neplatné. Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dата vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť. Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať: 1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané; 2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti; 3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy; 4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je správny.

Odvolanie podané žalobcom v súlade s bodom 26 Preambuly, ako aj s čl. 19 Nariadenia a § 201 O.s.p. je tak dôvodné. Je nutné poukázať na to, že nárok zo zmenky je uplatnený žalobcom ako zahraničnou právnickou osobou podľa Nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa zaviedlo európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu na tlačive A podľa čl. 4 ods.1 Nariadenia, ktorú v origináli priložil k návrhu spolu s výpisom z obchodného registra a plnomocenstvom pre právneho zástupcu. Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zásade písomné a súd vec prejedná ústne len vtedy, ak to považuje za potrebné alebo ak to navrhne niektorá zo strán. Žalovaný nevzniesol voči nároku zo zmenky žiadne relevantné námietky a nenavrhol vykonať žiadne dôkazy. Napriek tomu súd účastníkov konania predvolal na ústne pojednávanie, aj keď žalobca s prejednaním veci na ústnom pojednávaní nesúhlasil. Ani žalovaný pojednávanie vo veci nenavrhol a nárok zo zmenky nenamietal. Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. Ak by bola zmenka stále v dispozícii pôvodného majiteľa, ktorému bola na vyplnenie odovzdaná, bol by odporca na takéto námietky oprávnený, avšak len voči nemu. Ak však bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak, ako je tomu v prejednávaní veci, musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobudaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nedbanlivosťou. Zlou vierou budú najmä tie prípady, kedy majiteľ nechá na seba previesť nevyplnenú zmenku, pričom vie ako má byť vyplnená, ale má za cieľ zneužiť túto listinu tak, že ju vyplní nesprávne príp. že ju nadobudol len preto, aby zbavil žalovaného ako dlžníka možnosti vzniesť voči pôvodnému majiteľovi, remitentovi kauzálné námietky. Pri vystavení blankozmenky, akou je aj zmenka v predloženej žalobcom v tejto veci, čo je odvolaciemu súdu známe z rozhodovacej činnosti v rovnakých veciach prejednávaných so žalobcom, nie je možné určiť, ktorým dňom nastane jej splatnosť, pretože takéto rozhodnutie je na majiteľovi zmenky, ktorý v rámci lehoty na predloženie môže kedykoľvek zmenku na platenie označenej osobe predložiť. Zmenku je potrebné zaplatiť bez zbytočného omeškania, pretože sa táto stáva splatnou ihneď potom, ako ju ten, komu je predložená podľa § 34 Zákona zmenkového a šekového uvidí. Aj keď ust. § 34 cit. zák. upravuje povinnosť predložiť zmenku na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia, môže ten, kto zmenku vystavil túto lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu. Lehota, ktorá je uvedená na zmenke plynie od dátumu, kedy bolo možné najskôr zmenku predložiť na platenie, a nie tak, ako je to bežné, od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke - § 77 ods.1 Zákona zmenkového a šekového. Predmetom sporu je len nárok zo zmenky ako abstraktného cenného papieru, ktorý získal žalobca ako indosatár bez toho, že by mal akúkoľvek povinnosť preukazovať záväzkový vzťah, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala. Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Ak je návrhom uplatnený nárok zo zmenky, nie je možné bez ďalšieho v takomto konaní rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď je nepochybné, že s danou zmenkou súvisia. Podľa zákona zmenkového a šekového bol súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť.

Odvolací súd nepovažuje právny názor prvostupňového súdu o tom, že zmenka je neplatná z dôvodu, že sú na nej uvedené dva rôzne údaje o splatnosti, za správny. Zmenka predložená žalobcom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplaťte pri predložení“ je platnou zmenkou, splatnou na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods.1 Zákona zmenkového a šekového. Ak je zmenka splatná na videnie, a to buď podľa výslovnej doložky na nej uvedenej, napr. „zaplaťte na videnie“ alebo „zaplaťte pri predložení“, ale aj „zaplaťte za túto vista zmenku“ a pod. alebo preto, že na nej, ak nejde o blankozmenku, nie je splatnosť uvedená, a potom podľa čl. I § 2 o ds.2 a § 76 ods.2 ZZŠ platí za zmenku splatnú na videnie zo zákona, nie je možné pri jej vystavení stanoviť, kedy bude skutočne splatná a ktorým dňom splatnosť nastane. Toto rozhodnutie je vždy na majiteľovi zmenky, ktorý v rámci lehoty stanovenej na predloženie môže kedykoľvek zmenku na platenie označenej osobe predložiť a následne je nevyhnutné zmenku zaplatiť bez zbytočného omeškania. Oprávnenie majiteľa vista zmenky, pokiaľ ide o predloženie zmenky na platenie, a tým aj k určeniu dňa splatnosti, kedy musí byť zmenka zaplatená ihneď, nie je neobmedzené a majiteľ zmenky tak musí urobiť v určitej lehote. Zákon stanovuje podpornú ročnú lehotu, ktorá plynie od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke, a to aj keby skutočný deň vystavenia bol preukázateľne iný. Táto zákonná lehota sa však uplatní len vtedy, ak nebude zo zmenky vyplývať iná lehota. Takúto inú lehotu môže vždy stanoviť vystaviteľ zmenky, a to tak dlhšiu, ako aj kratšiu. Indosanti potom už môžu lehotu zo zmenky len skrátiť, nie však predĺžiť. Tak, ako to vyplýva z § 75, bod 3 ZZŠ je údaj o splatnosti obligatórnou náležitosťou vlastnej zmenky, podstatou ktorej je sľub vystaviteľa zmenky, že majiteľovi zmenkovej sumy v mieste a čase tak, ako to vyplýva zo zmenky, zaplatí sám zmenkovú sumu. Priamym dlžníkom z tejto zmenky je sám jej výstavca. Podstatou vlastnej zmenky je bezpodmienečný sľub výstavcu zmenky zaplatiť určitú peňažnú sumu, pričom sám zákon túto doložku neupravuje, a to ani podporne. Sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu musí byť súčasťou textu zmenkového prehlásenia výstavcu a v jeho rámci musí byť krytý aj jeho podpisom. Z obsahu znenia zmenky, ktorá bola určená na videnie, teda po predložení, nevyplýva žiaden rozpor v údajoch o splatnosti. Veta „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ predstavuje prípustnú modifikáciu lehoty na predloženie zmenky k plateniu podľa ust. § 34 ods.1, tretia veta Zákona zmenkového a šekového, z ktorej vyplýva, že splatnosť zmenky nastáva v momente predloženia, pričom predložiť ju je možné v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť. Podľa § 11 Zákona zmenkového a šekového je každú zmenku možné previesť indosamentom a v prípade, že k takémuto prevodu dôjde, nadobudne nový majiteľ všetky práva zo zmenky. Nestáva sa však právnym nástupcom, ale novým nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je potrebné podľa § 221 ods.1 písm. f/ a h/ O.s.p. zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Prvostupňový súd bude v ďalšom konaní postupovať v zmysle žaloby žalobcu, ktorým si ako indosatár uplatnil právo z platnej zmenky, pričom v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkového vzťahu a ani žiadne ďalšie skutočnosti, pretože to Zákon zmenkový a šekový nadobúdateľovi zmenky, ktorý sa nestáva právnym nástupcom pôvodného majiteľa v žiadnom svojom ustanovení neukladá. Prvostupňový súd musí mať na zreteli, že ak by aj zmenka mala zabezpečovací charakter, tak sa v dôsledku indosácie stala zmenkou na platenie, čím zabezpečovací charakter zmenky stratila. Nárok zo zmenky uplatnený žalobcom preto prvostupňový súd posúdi podľa Zákona zmenkového a šekového, pričom bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu o tom, že žalobcom predložená zmenka je zmenkou platnou, a to aj pokiaľ ide o určenie doby splatnosti pre zmenkovú sumu.

Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.